

Scénář rozhlasové reportáže – Jaroslav Spurný

Zpracovali: Anna Stupková, Ema Pavelková, Marek Tingl, David Pekař

Anička: Pan Jaroslav Spurný se dostával během svého života do různých obtížných situací, protože v období komunistického režimu patřil k těm, kteří vyčnívali. Ať už dlouhými vlasy, nebo svými názory.

Jaroslav Spurný:

Protože jsem na rozdíl od mých spolužáků - a můžu říct i od většinu mých učitelů - hodně četl, tak jsme se začali dostávat do konfliktů o výklad světa a tak dál, takže jsem školu končil nikoliv jako jedničkář nebo žák s vyznamenáním, ale trošku taková podezřelá existence, která klade nepříjemné dotazy. Měl jsem jakýsi štěstí, že tam přišel ředitel, který byl neskutečně kovaný komunista a byl neskutečně hloupý. Byl to voják, který od nás vyžadoval od třídy, když přišel na začátek hodiny, tak takový hlášení, já si to pamatuju dodnes: „Soudruhu řediteli, třída S1A je nastoupena k hodině občanské nauky.“ A teď jsme se začali bavit třeba o filozofii a on opravdu o tom věděl míň než já, patnáctiletý kluk. Ono to vlastně tak gradovalo, celé čtyři roky, kdy jsem chodil do té školy, jako v 70. letech sem přišla, v uvozovkách, móda dlouhých vlasů. Kdo měl dlouhé vlasy, tak to znamenalo, že není tak úplně jakoby zapojený do toho budování komunismu a byla to taková vnější známka jisté nespokojenosti s tím systémem a já jsem samozřejmě míval nejdelší vlasy v té třídě. Ten ředitel měl třeba i s tímhle problém.

Anička: Později se pan Spurný dostal také do vazby, kde si odseděl 6 měsíců. Z této zkušenosti, která byla na začátku velmi drsná, si ovšem dokázal odnést spíše to pozitivní.

Jaroslav Spurný:

Čtyři lidi na prostoru dva a půl krát čtyři a půl metru - a na tom prostoru je i záchod, podotýkám, a záchod, který není nějak oddělený od zbytku místnosti, tak je to hodně ze začátku drsný, ale zároveň tak zhruba trvalo to týden, než jsem si začal uvědomovat, že to je sice drsný, ale že jsem se dostal na místo, které mě nemůže zlomit. A já jsem paradoxně za těch šest měsíců, co jsem byl ve vazbě dospěl k názoru, že ta vnitřní svoboda, moje, není zlomitelná ani tím komunistickým režimem, ani tím vězením, ani těmi připitomělými estébáky, kteří mě vyslychali, ani těmi, kteří mě z něčeho obviňovali, no a to bylo neuvěřitelné, to znamená, že samotný pobyt ve vazbě byl vlastně do jistý míry radostí.

Anička: Aby nemusel na vojnu a nebyl odsouzen za příživnictví, spáchal pan Spurný demonstrativní sebevraždu.

Jaroslav Spurný:

Zabít jsem se nechtěl. Podřezal jsem si žíly, nacákal jsem kolem sebe trochu krve, někdo mě našel, zavolal záchranku, sešili mě a odvezli mě do psychiatrické léčebny v Kroměříži.

Anička: I pobyt na psychiatrii pro něj byl nakonec přínosem díky setkání s lidmi, kteří měli podobné názory.

Jaroslav Spurný:

Ten první pobyt byl pro mě víceméně vysokou školou vnímání vztahů a vnímání tý komunikace, což mě tehdy strašně moc pomohlo.

Anička: Pan Spurný se později podílel na disidentských aktivitách, do kterých byla zapojená i jeho žena Kateřina. Svůj podpis připojil také k Chartě 77.

Jaroslav Spurný:

Vlastně jsem chtěl Chartu podepsat už v těch prvních dnech, až na to, že to bylo komplikovaný a tehdy jsem nesehnal nikoho, komu bych mohl ten svůj podpis dát, tak abych věděl, že se dostane k těm lidem, kteří ho zveřejní, takže jsem vlastně Chartu podepsal až s pětiletým zpožděním, byť těch pět let bylo naplněno už disidentskou prací.

Ale protože u mě doma to bylo relativně bezpečné a dalo se tu tisknout a postupem času tu vlastně vznikla fakt skutečná ilegální tiskárna, né teda rotačky, ale vlastnili jsme kopírku. Já to vždycky zdůrazňuju, protože nikdo si neumí představit, jak v roce 1986 až 1989 byla kopírka něco neskutečně cenného, na čem jste neudělali ani šest výtisků, jako na tom psacím stroji ani 20 až 30 výtisků jako na tom cyklostylu, ale třeba 800 výtisků se na tom dalo udělat a 800 výtisků to už jste rozdali, lidi to rozmnožovali.

Anička: Zavzpomínal také na Václava Havla.

Jaroslav Spurný:

Já jsem ho měl hodně rád, takže trochu brzdím, abych nezněl moc pateticky. Věděl, co chce říct, dokázal skvěle nebo výborně ty věci pojmenovávat.

Anička: Pan Spurný byl spoluzakladatelem časopisu Respekt, pro který dodnes píše. Na závěr dal radu do života naší generaci.

Jaroslav Spurný:

Já to zjednoduším do jednoho slova. Komunikace! Komunikujte spolu! Nehádejte se, nepohrdejte sebou navzájem, nebudte arogantní, ale komunikujte, mluvte spolu. Mluvte i s jinýma lidma, ale mluvte hlavně mezi sebou.